HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

2 iulie 2009 *

În cauza C-32/08,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de Juzgado de lo Mercantil nº 1 de Alicante y nº 1 de Marca Comunitaria (Spania), prin decizia din 18 ianuarie 2008, primită de Curte la 28 ianuarie 2008, în procedura

**Fundación Española para la Innovación de la Artesanía (FEIA)**

împotriva

**Cul de Sac Espacio Creativo SL**,

**Acierta Product & Position SA,**

* Limba de procedură: spaniola.

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul P. Jann, președinte de cameră, domnii M. Ilešič (raportor), A. Tizzano, A. Borg Barthet și E. Levits, judecători,

avocat general: domnul P. Mengozzi,
grefier: doamna M. Ferreira, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 29 ianuarie 2009,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Fundación Española para la Innovación de la Artesanía (FEIA), de M. J. Sanmartín Sanmartín, abogada;

— pentru Cul de Sac Espacio Creativo SL, de O. L. Herreros Chico, abogado;

— pentru Acierta Product & Position SA, de T. Sánchez Morgado, abogada;

— pentru guvernul Regatului Unit, de doamna I. Rao, în calitate de agent, asistată de domnul S. Malynicz, barrister;

— pentru Comisia Comunităților Europene, de doamna I. Martínez del Peral și de domnul H. Krämer, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 26 martie 2009,

pronunță prezenta

## Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 14 alineatele (1) și (3), precum și a articolului 88 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele sau modelele industriale comunitare (JO 2002, L 3, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 33, p. 70, denumit în continuare „regulamentul").

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Fundación Española para la Innovación de la Artesanía (denumită în continuare „FEIA"), pe de o parte, și societățile Cul de Sac Espacio Creativo SL (denumită în continuare „Cul de Sac") și Acierta Product & Position SA (denumită în continuare „Acierta"), pe de altă parte, cu privire la dreptul de proprietate asupra desenelor sau modelelor industriale comunitare de ceasuri de perete.

## Cadrul juridic

*Reglementarea comunitară*

3 Din considerentul (1) al regulamentului rezultă că acesta are drept obiectiv crearea „unui desen sau model industrial comunitar, care să beneficieze de o protecție uniformă și care să producă efecte uniforme pe întreg teritoriul Comunității”.

4 Considerentul (8) al regulamentului prevede:

„Este, așadar, esențial pentru economia comunitară să se instituie un sistem de protecție a desenelor sau modelelor industriale mai accesibil și mai bine adaptat la necesitățile pieței interne.”

5 Considerentul (9) al regulamentului prevede:

„Dispozițiile materiale din prezentul regulament referitoare la legislația privind desenele sau modelele industriale ar trebui aliniate la dispozițiile corespunzătoare din Directiva 98/71/CE [a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 1998 privind protecția juridică a desenelor și modelelor industriale (JO L 289, p. 28, Ediție specială, 13/vol. 24, p. 106)].”

6 Potrivit dispozițiilor considerentului (16) al regulamentului:

„Câteva dintre [sectoarele economice ale Comunității] produc cantități mari de desene sau de modele industriale destinate unor produse care au adesea un ciclu de viață economică scurt, pentru care este avantajos să se obțină protecția fără a mai trece prin toate formalitățile de înregistrare și pentru care durata protecției nu este esențială. […]”

7 Considerentul (21) al regulamentului prevede:

„[…] desenul sau modelul comunitar industrial neînregistrat nu trebuie să confere decât dreptul de a împiedica copierea. […]”

8 Considerentul (25) al regulamentului este redactat după cum urmează:

„Pentru sectoarele economice care produc, pe perioade scurte, un mare număr de desene sau de modele industriale cu ciclu de viață relativ scurt, dintre care numai un mic procent va fi comercializat în cele din urmă, este mai avantajos să se utilizeze desenul sau modelul comunitar industrial neînregistrat. Sectoarele în cauză au nevoie, de asemenea, să poată recurge mai ușor la desenele sau modelele industriale comunitare înregistrate. Această necesitate poate fi, așadar, satisfăcută prin posibilitatea de a combina mai multe desene sau modele industriale într-un depozit multiplu. Desenele sau modelele cuprinse într-un depozit multiplu pot, cu toate acestea, să fie tratate independent unele de celelalte în ceea ce privește […] cesiunea […].”

9 Considerentul (31) al regulamentului prevede:

„Prezentul regulament nu exclude aplicarea, în cazul desenelor sau modelelor industriale protejate de un desen sau model industrial comunitar, a reglementărilor privind proprietatea industrială sau a altor reglementări relevante ale statelor membre, precum cele referitoare la protecția dobândită prin înregistrare sau cele referitoare la desenele sau modelele industriale neînregistrate […]”.

10 În conformitate cu dispozițiile articolului 1 alineatul (2) litera (a) din regulament:

„Un desen sau model industrial comunitar este protejat:

(a) drept «desen sau model industrial comunitar neînregistrat», dacă este făcut public conform procedurilor prevăzute de prezentul regulament.”

11 În timp ce, conform dispozițiilor alineatului (3) al acestui articol:

„Desenul sau modelul industrial comunitar are un caracter unitar. Produce aceleași efecte în întreaga Comunitate. Nu poate fi […] transferat […] decât pentru întreaga Comunitate. Principiul menționat anterior se aplică, cu excepția cazurilor în care prezentul regulament dispune altfel.”

12 Titlul II din regulament, intitulat „Dreptul desenelor și modelelor industriale” cuprinde, printre altele, secțiunea 1, intitulată „Condiții de protecție”, care include articolele 3-9, secțiunea 3, intitulată „Dreptul asupra desenului sau modelului industrial comunitar”, care cuprinde articolele 14-18 și secțiunea 5, intitulată „Nulitate”, alcătuită din articolele 24-36.

13 La articolul 3 litera (a) din regulament se definește „desenul sau modelul industrial” drept „aspectul exterior al unui produs sau al unei părți a acestuia, care îi conferă, în special, caracteristicile liniilor, contururilor, culorilor, formei, texturii și/sau a materialelor și/sau a ornamentației produsului în sine”.

14 Articolul 11 din regulament, intitulat „Durata protecției pentru desenul sau modelul industrial comunitar neînregistrat”, prevede la alineatul (1):

„Un desen sau un model industrial care îndeplinește condițiile enumerate în secțiunea 1 este protejat în calitate de desen sau model industrial comunitar neînregistrat pe parcursul unei perioade de trei ani de la data la care desenul sau modelul a fost divulgat publicului pentru prima dată în cadrul Comunității.”

15 Articolul 14 din regulament, intitulat „Dreptul asupra desenului sau modelului industrial comunitar”, prevede la alineatele (1) și (3):

„(1) Dreptul asupra desenului sau modelului industrial comunitar aparține autorului sau succesorului în drepturi al acestuia.

[…]

(3) Cu toate acestea, dacă un desen sau un model este realizat de un salariat în cadrul atribuțiilor sale de serviciu sau la cererea expresă a angajatorului său, dreptul asupra desenului sau modelului industrial aparține angajatorului, cu excepția situațiilor în care există dispoziții contrare sau convenție contrară în legislația internă aplicabilă."

16 Articolul 19 din regulament, intitulat „Drepturi conferite de desenul sau modelul industrial comunitar", prevede la alineatul (2):

„Cu toate acestea, desenul sau modelul industrial comunitar neînregistrat nu conferă titularului său dreptul de a interzice actele menționate la alineatul (1) decât dacă utilizarea contestată rezultă din copierea desenului sau a modelului protejat."

17 Articolul 25 din regulament, intitulat „Cauze de nulitate", prevede la alineatul (1) litera (c) că „un desen sau un model industrial comunitar poate fi declarat nul numai dacă, în temeiul unei hotărâri judecătorești, titularul nu are dreptul asupra desenului sau modelului industrial comunitar în înțelesul articolului 14".

18 Articolul 27, intitulat „Asimilarea desenelor și modelelor industriale comunitare desenelor sau modelelor industriale naționale", prevede la alineatul (1):

„Cu excepția dispozițiilor contrare prevăzute la articolele 28, 29, 30, 31 și 32, desenul sau modelul industrial comunitar, în calitatea sa de obiect al dreptului de proprietate, este tratat, în totalitatea sa și pe întreg teritoriul Comunității, drept desen sau model industrial al statului membru pe teritoriul căruia:

(a) titularul are sediul sau domiciliul la data luată în considerare sau

(b) dacă litera (a) nu se aplică, titularul are o unitate la data luată în considerare.”

19 Titlul IX din regulament, intitulat „Competența și procedura în ceea ce privește acțiunile în justiție în domeniul desenelor și modelelor industriale comunitare”, cuprinde secțiunea 2, intitulată „Litigii privind contrafacerea și nulitatea desenelor sau modelelor industriale comunitare”, în care figurează articolul 88.

20 Acest articol, intitulat „Legislație aplicabilă”, prevede la alineatele (1) și (2):

„(1) Instanțele competente în domeniul desenelor sau modelelor industriale comunitare aplică dispozițiile prezentului regulament.

(2) Pentru toate aspectele care nu intră în domeniul de aplicare al prezentului regulament, instanța competentă în domeniul desenelor sau modelelor industriale comunitare aplică dreptul său intern, inclusiv dreptul internațional privat.”

21 Articolul 96, intitulat „Relația cu celelalte forme de protecție prevăzute de legislațiile interne”, prevede la alineatul (1):

„Prezentul regulament se aplică fără a aduce atingere dispozițiilor de drept, comunitare sau ale statului membru în cauză, aplicabile desenelor sau modelelor industriale neînregistrate […].”

22 Potrivit dispozițiilor considerentului (3), Directiva 98/71 are drept obiectiv să alinieze legislațiile privind protecția desenelor și modelelor industriale din statele membre.

23 Această directivă precizează, la articolul 2, că se aplică în special la înregistrările de desene sau modele industriale la oficiile centrale pentru proprietatea industrială din statele membre sau la înregistrările de desene sau modele industriale la Biroul pentru desene și modele industriale din Benelux.

24 În conformitate cu articolul 11 alineatul (1) litera (c) din Directiva 98/71:

„Se refuză înregistrarea cererii sau, în cazul în care înregistrarea a fost deja făcută, aceasta se anulează, în oricare dintre următoarele situații:

[…]

(c) dacă solicitantul sau titularul nu are dreptul la acesta conform legislației din statul membru respectiv […]”.

*Reglementarea națională*

25 Legea 20/2003 privind protecția juridică a desenelor sau modelelor industriale (ley 20/2003, de Protección Jurídica del Diseño Industrial) din 7 iulie 2003 (BOE nr. 162 din 8 iulie 2003, p. 26348, denumită în continuare „LPJDI”) nu are în vedere decât desenele sau modelele industriale înregistrate.

26 Articolul 14 alineatul 1 din LPJDI prevede că „dreptul de a înregistra desenul sau modelul industrial aparține autorului sau succesorului în drepturi al acestuia”.

27 Articolul 15 din LPJDI, intitulat „Desene și modele create în cadrul unui raport de muncă sau de servicii”, prevede:

„Dacă un desen sau un model este realizat de un salariat în cadrul atribuțiilor sale de serviciu sau la cererea expresă a patronului sau a angajatorului său ori în executarea unei comenzi în cadrul unui raport de servicii, dreptul asupra desenului sau modelului industrial aparține angajatorului sau cocontractantului care a comandat realizarea desenului sau a modelului industrial, cu excepția situațiilor în care există o convenție contrară.”

**Acțiunea principală și întrebările preliminare**

28 FEIA a conceput un proiect denumit „D'ARTES" în cadrul căruia 50 de ateliere de artizanat din diferite sectoare puteau crea, datorită unui proiect de desen sau de model industrial realizat de un profesionist din domeniu, o gamă de obiecte în vederea introducerii lor pe piață.

29 Societatea AC & G SA (denumită în continuare „AC & G"), în calitate de comisionar al proiectului, a definit condițiile materiale pentru proiectul D'ARTES și a fost însărcinată să selecționeze desenatorii și să încheie acorduri cu aceștia.

30 Astfel, AC & G a încheiat cu Cul de Sac un contract verbal ce nu era supus codului muncii spaniol, potrivit căruia această din urmă întreprindere era însărcinată să realizeze un desen sau model industrial și să acorde asistență tehnică unui artizan în vederea creării de către acesta a unei noi colecții de produse. Cu titlu de remunerație pentru prestația sa, Cul de Sac a perceput de la AC & G suma de 1 800 de euro fără taxa pe valoarea adăugată.

31 Cul de Sac a desenat o serie de ceasuri de perete (ceasuri cu cuc) care au fost realizate, în cadrul proiectului D'ARTES, de artizanul Verónica Palomares și prezentate în luna aprilie 2005 sub numele de colecție „Santamaría".

32 Ulterior, Cul de Sac și Acierta au fabricat și au introdus pe piață ceasuri cu cuc sub denumirea de colecție „TIMELESS".

33 Considerând că aceste ceasuri cu cuc constituiau o copie a unor desene și modele industriale comunitare neînregistrate care alcătuiau colecția „Santamaría", a cărei titulară se consideră în virtutea calității de sponsor și de principal finanțator al proiectului D'ARTES și în temeiul cesionării în favoarea sa de către AC & G a

drepturilor exclusive de exploatare a produselor realizate în cadrul primei ediții a proiectului menționat, FEIA a introdus împotriva societăților Cul de Sac și Acierta, în principal, o acțiune în contrafacerea desenelor sau modelelor industriale comunitare menționate și, în subsidiar, o acțiune pentru acte de concurență neloială.

34 FEIA susține în special că dreptul de proprietate asupra desenelor sau modelelor industriale comunitare neînregistrate privind ceasurile din colecția „Santamaría" îi aparține, în conformitate cu articolul 15 din LPJDI, în măsura în care au fost realizate de Cul de Sac în executarea unei comenzi de la AC & G, care a acționat în calitate de comisionar „vizibil" al FEIA în cadrul unei prestări de servicii remunerate.

35 Cul de Sac și Acierta contestă faptul că AC & G și/sau FEIA au fost sau sunt titulare ale desenelor sau modelelor industriale menționate și, în consecință, că FEIA are calitate procesuală.

36 Juzgado de lo Mercantil nº 1 de Alicante y nº 1 de Marca Comunitaria consideră că FEIA nu poate invoca dreptul de proprietate asupra desenelor sau modelelor industriale în cauză în acțiunea principală decât în cazul în care AC & G, care i l-a cedat, era ea însăși titulara dreptului asupra respectivelor desene sau modele.

37 În aceste condiții, Juzgado de lo Mercantil nº 1 de Alicante y nº 1 de Marca Comunitaria hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 14 alineatul (3) din Regulamentul nr. 6/2002 trebuie interpretat în sensul că se aplică doar cu privire la desenele și la modelele industriale comunitare realizate în cadrul unui raport de muncă în care creatorul/autorul este supus unui contract ce face obiectul dreptului muncii și care reunește caracteristicile de subordonare și de muncă prestată în favoarea altei persoane? sau

2) Termenii «salariat» și «angajator» din articolul 14 alineatul (3) din Regulamentul nr. 6/2002 trebuie interpretați în sens larg, astfel încât să includă situații diferite de raportul de muncă precum cele în care, în temeiul unui contract civil/comercial (și, în consecință, fără a exista subordonare, muncă prestată în favoarea altei persoane și caracter obișnuit), o persoană (autor) se obligă să realizeze un desen sau model industrial în favoarea altei persoane în schimbul unui preț cert și, în consecință, se consideră că acesta aparține persoanei care face comanda, cu excepția cazului în care în contract se prevede contrariul?

3) În cazul unui răspuns negativ la a doua întrebare, întrucât situațiile privind desene sau modele industriale create în cadrul unui raport de muncă și situațiile privind desene sau modele industriale create în cadrul unui raport care nu este de muncă reprezintă realități de fapt distincte:

   a) trebuie aplicată norma generală prevăzută la articolul 14 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 și, în consecință, trebuie să se considere că desenele sau modelele industriale aparțin autorului, cu excepția cazului în care în contract părțile prevăd contrariul, sau

   b) instanța competentă în domeniul desenelor [sau modelelor] industriale comunitare trebuie să recurgă la legislația națională care reglementează desenele și modelele industriale la care trimite articolul 88 alineatul (2) din Regulamentul nr. 6/2002?

4) În cazul în care s-ar aplica trimiterea la legislația națională, dacă aceasta asimilează (astfel cum este cazul în dreptul spaniol) desenele sau modelele industriale create în cadrul unui raport de muncă (care aparțin angajatorului, cu excepția unei convenții contrare) cu desenele sau modelele industriale create pe baza unei comenzi (care aparțin părții care face comanda, cu excepția unei convenții contrare), este posibilă aplicarea dreptului național în acest caz?

5) În cazul unui răspuns negativ la a patra întrebare, această soluție (desenele sau modelele industriale aparțin părții care face comanda, cu excepția unei convenții contrare) nu ar fi în contradicție cu răspunsul negativ la a doua întrebare?"

**Cu privire la întrebările preliminare**

*Cu privire la prima și la a doua întrebare, referitoare la domeniul de aplicare al articolului 14 alineatul (3) din regulament*

38 Prin intermediul acestor întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 14 alineatul (3) din regulament se aplică și desenului sau modelului industrial comunitar care a fost creat pe baza unei comenzi și, așadar, în afara unui raport de muncă.

Observațiile prezentate Curții

39 FEIA și guvernul Regatului Unit s-au pronunțat în favoarea aplicării articolului 14 alineatul (3) din regulament la desenele și modelele industriale create pe baza unei comenzi, considerând că această dispoziție și, în special, noțiunile „angajator" și „salariat" la care face trimitere nu trebuie interpretate exclusiv prin prisma modului de redactare a dispoziției menționate, ci și în lumina economiei generale și a obiectivelor sistemului în care se încadrează.

40 Comisia Comunităților Europene, Cul de Sac și Acierta propun, dimpotrivă, ca regula prevăzută la articolul 14 alineatul (3) din regulament să se aplice exclusiv la desenelor și modelelor industriale create în cadrul unui raport de muncă cu caracter de subordonare.

41 Acierta și Comisia arată, în plus, că articolul 14 alineatul (3) cuprinde o normă derogatorie sau o excepție de la principiul general prevăzut la alineatul (1) al articolului menționat care, ca atare, nu permite nicio interpretare extensivă și nicio aplicare prin analogie la cazuri ce nu sunt prevăzute în mod expres.

42 În sfârșit, Comisia consideră că interpretarea propusă este confirmată de lucrările pregătitoare și de procedura de adoptare a regulamentului și că este coerentă cu reglementarea comunitară și internațională privind celelalte drepturi de proprietate industrială.

Răspunsul Curții

43 Astfel cum rezultă din articolul 14 alineatul (1) din regulament, dreptul asupra desenului sau modelului industrial comunitar aparține autorului sau succesorului în drepturi al acestuia.

44 În schimb, reiese din alineatul (3) al articolului menționat că dreptul asupra desenului sau modelului industrial comunitar aparține angajatorului dacă desenul sau modelul

este realizat de un salariat în cadrul atribuțiilor sale de serviciu sau la cererea expresă a patronului sau a angajatorului său, cu excepția situațiilor în care există dispoziții contrare sau convenție contrară în legislația internă aplicabilă.

45 Trebuie, prin urmare, respinsă argumentația invocată de FEIA și de guvernul Regatului Unit, potrivit căreia în special noțiunile „angajator" și „salariat", care figurează la alineatul menționat, trebuie interpretate în mod extensiv, astfel încât să se aplice și desenelor sau modelelor realizate pe baza unei comenzi.

46 În această privință, este necesar să se precizeze că legiuitorul comunitar a prevăzut la acest alineat un regim specific în ceea ce privește desenele sau modelele industriale comunitare realizate în cadrul unui raport de muncă.

47 Aceasta rezultă, în special, din faptul că a optat, la redactarea alineatului menționat, pentru expresia „angajator" ca titular al desenului sau modelului industrial comunitar realizat în cadrul unui raport de muncă și nu pentru expresia „comitent", cu mult mai cuprinzătoare.

48 Rezultă, de altfel, din modul de redactare a articolului 14 alineatul (3) din regulament că „angajatorul" devine titularul desenului sau modelului industrial comunitar dacă „salariatul" îl realizează în cadrul atribuțiilor de serviciu sau la cererea expresă a angajatorului său.

49 În privința termenului „salariat", mai este necesar să se constate că legiuitorul comunitar nu a optat, în dispoziția menționată, în ceea ce privește persoana care realizează un desen sau un model industrial, pentru expresia cu mult mai cuprinzătoare de „comisionar". Prin urmare, prin noțiunea „salariat" este avută în vedere persoana

care este subordonată „angajatorului” său la realizarea unui desen sau model industrial comunitar în cadrul unui raport de muncă.

50 În privința părții din alineatul respectiv care prevede „cu excepția situațiilor în care există dispoziții contrare sau convenție contrară în legislația internă aplicabilă”, este necesar să se precizeze că, pe de o parte, conferă părților dintr-un contract de muncă posibilitatea de a desemna „salariatul” drept titular al unui desen sau model industrial comunitar și, pe de altă parte, acordă statelor membre posibilitatea de a prevedea în legislația națională că „salariatul” este titularul unui desen sau model industrial comunitar, cu condiția, în cele două cazuri menționate, ca desenul sau modelul industrial să fi fost realizat în cadrul unui raport de muncă.

51 Rezultă că legiuitorul comunitar a înțeles să definească regimul special pe care îl prevede articolul 14 alineatul (3) din regulament printr-un tip specific de raport contractual, și anume un raport de muncă, ceea ce exclude aplicarea alineatului menționat la celelalte raporturi contractuale, precum cele referitoare la un desen sau un model industrial comunitar creat pe baza unei comenzi.

52 Această interpretare este, în plus, confirmată de lucrările pregătitoare ale regulamentului.

53 În această privință, Comisia susține că se precizează în expunerea de motive la Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind desenele sau modelele industriale comunitare [COM (93) 342 final din 3 decembrie 1993] că angajatorul este titularul unui desen sau model industrial comunitar dacă desenul sau modelul a fost realizat de un salariat în cadrul atribuțiilor sale de serviciu care rezultă din contractul de muncă.

54 De altfel, în opinia Comisiei și astfel cum rezultă din cuprinsul punctelor 27-32 din concluziile avocatului general, deși este adevărat că primul anteproiect de propunere de regulament cuprindea, pe lângă o dispoziție referitoare la proprietatea asupra unui desen sau model industrial comunitar realizat de un salariat, o dispoziție expresă referitoare la proprietatea asupra unui desen sau model industrial comunitar creat pe baza unei comenzi, această din urmă dispoziție nu a fost reținută în cuprinsul regulamentului.

55 Având în vedere toate considerațiile de mai sus, este necesar să se răspundă la prima și la a doua întrebare că articolul 14 alineatul (3) din regulament nu se aplică desenului sau modelului industrial comunitar realizat pe baza unei comenzi.

*Cu privire la a treia întrebare litera a), referitoare la interpretarea articolului 14 alineatul (1) din regulament*

56 Prin intermediul acestei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 14 alineatul (1) din regulament trebuie interpretat în sensul că dreptul asupra desenului sau modelului industrial comunitar aparține autorului, cu excepția cazului în care a fost transferat printr-un contract succesorului în drepturi al acestuia.

Observațiile prezentate Curții

57 FEIA consideră că articolul 14 trebuie interpretat în ansamblu în lumina obiectivelor urmărite de regulament și ținând seama de intenția legiuitorului de a nu institui decât un minimum de legislație în acest domeniu. Ea se referă în particular, pe de o parte, la articolele 27, 88 și 96 din regulament, care cuprind o trimitere la legislațiile naționale și permit acestora din urmă să prevadă cu privire la desenele sau modelele industriale o protecție mai cuprinzătoare decât cea prevăzută de regulament și, pe de altă parte, la

considerentele (6), (8) și (9) ale regulamentului, care amintesc cerințele legate de respectarea principiilor subsidiarității și proporționalității și definesc obiectivul de aliniere a dispozițiilor materiale ale regulamentului la dispozițiile corespunzătoare din Directiva 98/71.

58 FEIA propune, în plus, să se interpreteze noțiunea „succesor în drepturi" ce figurează la articolul 14 alineatul (1) din regulament ca o trimitere la diferitele modalități posibile de dobândire a dreptului asupra desenului sau modelului industrial, prevăzute de legislațiile statelor membre, inclusiv cea prevăzută de LPJDI în favoarea celui care a comandat desenul sau modelul industrial respectiv.

59 Potrivit celor susținute de Comisie, de Acierta și de Cul de Sac, articolul 14 alineatul (1) din regulament cuprinde o dispoziție generală în favoarea atribuirii dreptului asupra desenului sau modelului industrial autorului său. Unica excepție de la această regulă figurează, în opinia lor, la alineatul (3) și nu privește decât situația desenelor și modelelor industriale realizate de salariat în cadrul unui raport de muncă ce prezintă un caracter de subordonare. Regulamentul nu ar prezenta, așadar, nicio lacună în ceea ce privește stabilirea titularului dreptului asupra desenului sau modelului industrial comunitar.

60 Acierta și Cul de Sac precizează că dreptul asupra desenului sau modelului industrial comunitar poate fi transferat succesorului în drepturi prin intermediul unui contract.

61 Guvernul Regatului Unit susține că articolul 14 alineatul (1) din regulament nu prevede cazul titularului dreptului asupra unui desen sau model industrial creat pe baza unei comenzi. Prin urmare, este de părere că statele membre pot, în conformitate cu considerentul (31), precum și cu articolul 88 alineatul (2) din regulament, să aplice propria reglementare națională referitoare la desenele sau modelele industriale neînregistrate.

Răspunsul Curții

62 Este necesar să se amintească de la început că, în prezenta cauză, Curtea nu este sesizată decât cu situația în care, pe de o parte, este vorba de desene sau modele industriale comunitare neînregistrate care au fost create pe baza unei comenzi și că, pe de altă parte, LPJDI nu asimilează astfel de desene sau modele cu cele realizate în cadrul unui raport de muncă.

63 Astfel, rezultă atât din cerințele aplicării uniforme a dreptului comunitar, cât și din principiul egalității de tratament că termenii unei dispoziții de drept comunitar, care nu fac nicio trimitere expresă la dreptul statelor membre pentru a stabili sensul și domeniul de aplicare ale acesteia, trebuie să primească în toată Comunitatea Europeană o interpretare autonomă și uniformă care trebuie obținută ținând seama de contextul prevederii și de obiectivul urmărit de reglementarea respectivă (a se vedea în special Hotărârea din 18 ianuarie 1984, Ekro, 327/82, Rec., p. 107, punctul 11, Hotărârea din 19 septembrie 2000, Linster, C-287/98, Rec., p. I-6917, punctul 43, și Hotărârea din 14 decembrie 2006, Nokia, C-316/05, Rec., p. I-12083, punctul 21).

64 Aceasta este situația noțiunilor „autor” și „succesor în drepturi” care figurează la articolul 14 din regulament.

65 Or, dacă noțiunile menționate ar fi interpretate în mod diferit în diferitele state membre, aceleași împrejurări ar putea conduce la împrejurarea ca dreptul asupra unui desen sau model industrial comunitar să aparțină în anumite state autorului, iar în altele, succesorului în drepturi al acestuia. În acest caz, protecția garantată respectivelor desene sau modele industriale comunitare nu ar fi uniformă pe întreg teritoriul Comunității (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Nokia, citată anterior, punctul 27).

66 Este necesar, prin urmare, ca noțiunile sus-menționate să fie interpretate în mod uniform în ordinea juridică comunitară.

67 O astfel de interpretare se coroborează cu considerentul (1) al regulamentului, potrivit căruia „sistem[ul] unificat de obținere a unui desen sau model industrial comunitar [beneficiază] de o protecție uniformă și [produce] efecte uniforme pe întreg teritoriul Comunității […]”.

68 În plus, rezultă din articolul 1 alineatul (3) din regulament că respectivul desen sau model industrial nu poate fi transferat decât pentru întreg teritoriul Comunității, cu excepția situațiilor în care există dispoziții contrare în regulament.

69 În ceea ce privește în special transferul dreptului asupra unui desen sau model industrial comunitar de la autor la succesorul în drepturi al acestuia în înțelesul articolului 14 alineatul (1) din regulament, trebuie constatat, astfel cum observă, în esență, FEIA, Cul de sac și Acierta, că posibilitatea unui astfel de transfer rezultă în mod implicit din modul de redactare a respectivului articol.

70 Pe de altă parte, o astfel de interpretare rezultă în mod expres din anumite versiuni lingvistice ale noțiunii „succesor în drepturi”, precum versiunile germană, poloneză, slovenă, suedeză și engleză, care fac vorbire de „Rechtsnachfolger”, de „następcy prawnemu”, de „pravni naslednik”, de „den till vilken rätten har övergått” și de „successor in title”.

71 Un astfel de transfer îl include pe cel efectuat prin intermediul unui contract.

72 Rezultă, într-adevăr, din lucrările pregătitoare ale regulamentului, astfel cum subliniază avocatul general la punctele 46-50 din concluzii, că autorul poate transfera dreptul asupra desenului sau modelului industrial comunitar către succesorul său în drepturi prin intermediul unui contract.

73 Această interpretare se coroborează cu prevederile considerentelor (8) și (15) ale regulamentului, care subliniază necesitatea de a adapta protecția desenelor sau modelelor industriale comunitare la necesitățile tuturor sectoarelor economice ale Comunității.

74 Pe de altă parte, este necesar, în special pentru protecția desenelor sau modelelor industriale comunitare neînregistrate, să se asigure, în conformitate cu dispozițiile considerentului (21) și ale articolului 19 alineatul (2) din regulament, respectarea dreptului de a interzice copii ale acestor desene sau modele.

75 Astfel, pe lângă autorii individuali amintiți în considerentul (7) al regulamentului, rezultă din considerentele (16) și (25) ale regulamentului că producătorii de desene sau modele industriale comunitare neînregistrate pot fi de asemenea anumite sectoare economice ale Comunității.

76 În astfel de împrejurări, nu poate fi exclus, astfel cum a observat, în esență, guvernul Regatului Unit, ca succesorul în drepturi să fie o parte mai puternică din punct de vedere economic decât autorul și să dispună de mijloace mai substanțiale pentru a iniția o procedură judiciară destinată să împiedice copierea respectivelor desene sau modele.

77 Rezultă că adaptarea protecției desenelor sau modelelor industriale comunitare la necesitățile tuturor sectoarelor economice ale Comunității, care rezultă din considerentele (8) și (15) ale regulamentului, prin intermediul transferului contractual al dreptului asupra desenului sau modelului industrial comunitar, poate contribui la realizarea obiectivului esențial de exercitare în mod eficient, pe întreg teritoriul Comunității, a drepturilor conferite de un desen sau model industrial comunitar, astfel cum rezultă din considerentul (29) al regulamentului.

78 De altfel, protecția sporită a esteticii industriale are ca efect, în conformitate cu considerentul (7) al regulamentului, nu numai să încurajeze autorii individuali să contribuie la afirmarea superiorității comunitare în domeniu, ci și să favorizeze, în același timp, inovația și dezvoltarea de noi produse și investițiile în producerea acestora.

79 Rezultă din cele de mai sus că posibilitatea de a transfera, prin intermediul unui contract, dreptul asupra unui desen sau model industrial comunitar de la autor către succesorul în drepturi al acestuia în înțelesul articolului 14 alineatul (1) din regulament este în conformitate atât cu modul de redactare a articolului menționat, cât și cu obiectivele urmărite de acest regulament.

80 Revine însă instanței naționale obligația de verificare a conținutului unui astfel de contract și, în această privință, de stabilire a aspectului dacă, atunci când este cazul, dreptul asupra desenului sau modelului industrial comunitar neînregistrat a fost efectiv transferat de la autor către succesorul în drepturi al acestuia.

81 Considerațiile de mai sus nu se opun, în mod evident, împrejurării ca instanța națională, în cadrul acestei examinări, să aplice legislația referitoare la contracte pentru a stabili cui îi aparține, în conformitate cu articolul 14 alineatul (1) din regulament, dreptul asupra desenului sau modelului industrial comunitar neînregistrat.

82 Având în vedere toate considerațiile de mai sus, este necesar să se răspundă la a treia întrebare litera a) că, în împrejurări precum cele în cauză în acțiunea principală, articolul 14 alineatul (1) din respectivul regulament trebuie interpretat în sensul că dreptul asupra unui desen sau model industrial comunitar aparține autorului, cu excepția cazului în care a fost transferat succesorului său în drepturi prin intermediul unui contract.

*Cu privire la a treia întrebare litera b), precum și la a cincea și la a șasea întrebare*

83 Având în vedere răspunsul dat la a treia întrebare litera a), nu mai este necesar să se răspundă la a treia întrebare litera b) și nici la a patra și la a cincea întrebare.

**Cu privire la cheltuielile de judecată**

84 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

1) **Articolul 14 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele sau modelele industriale comunitare nu se aplică desenului sau modelului industrial comunitar realizat pe baza unei comenzi.**

**2) În împrejurări precum cele în cauză în acțiunea principală, articolul 14 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 trebuie interpretat în sensul că dreptul asupra unui desen sau model industrial comunitar aparține autorului, cu excepția cazului în care a fost transferat succesorului său în drepturi prin intermediul unui contract.**

Semnături